

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXX, broj 23

11. lipnja 2020.

cijena 200 Ft

FOTO: SAMOUPRAVA SEMELJA

U Semelju se podiže Hrvatsko-mađarski kulturni dom

4. – 5. stranica

Ponovno u školi i vrtiću

10. stranica

„Kuhari“ u Hrvatskom kazalištu

8. – 9. stranica

Veliki kvar u Nardi

11. stranica

Zopet otvoreno

Prošloga petka, prlje nego što je bilo najavljeno, i na zapadu Ugarske, otprli su se hatari prez kontrole. Zašli smo najzad u stari red. Ne luču nas već betonske prepreke da s biciklom, auti, teretnjakom prekoraknemo granice Austrije, a ne prahamo ići oko prik Jakove i Naraja, kad kanimo viditi Nardarce, Šičane i Četarce. Ovi minuli miseci su nam se činili kot vjekovječnost, gor tako, da nismo mogli jako izajti ni iz stana, ne onda dalje misliti, kako će biti vikendom, u ljeti, ali kletju. Nismo čisto sigurni, kako ćemo planirati ove naredne svoje misece, ferije, ako će je biti uopće, ali nimamo ni pravu sliku za druženje, skupaspravljenja. Trianonska obljetnica je otprla pri nas veću mogućnost za spravišća, što su i temeljno ishasnovali ljudi od Bizonje, Kemlje, prik Koljnofa sve do Petrovoga Sela, pod vedrim nebom. Iako smo kuševanja i objamljenja još izostavili iz pozdravljenja, naša srca su jur otprta za nove avanture, sve dokle nam virusijada ponovo ne stane na kurje oko. Polag petroviske glavne Kossuthove ulice, u ovo vrime je bila i prevelika tišina, prestao je promet, nije bilo žužnjanja, brbljanja, a i ljudi su skrsnuli s puta. U subotu, skoro po tri miseci su se oslobodile ceste u austrijsko-ugarskom prometu, velika je to pomoć nam, ki živimo ovde neposredno polag granic. Većina ka ide djelati k susjedom, u minulom periodu, mogla je većkrat zaigrati na žica strpljenja i iskusiti lekciju iz čekanja, zavolj strogih kontrolov. Nestali su mali granični prelazi, zeleni hatari su se potonuli u prošlost. Petrovo Selo je ponovo postalo selo u vrići, u koje je peljalo samo iz Sambotela put i s gornjega kraja, sa strane Bildeina je bio slobodan pristup van-nutra, pravoda samo s dopusnicom i svidodžbom djelodavca. U medjuvrime su se pojavile i u pozadini u ljudskom govoru povidajke, kako su jedni austrijski djelači na auti s ugarskom registracijom, od austrijske policije i kaštigani od 1000 do 3000 eura, samo zavolj toga, jer su djelači, normalno, kanili kupovati u austrijski bolta. Rečeno im je da potvrda se odnosi na put od doma do djelatnoga mjesta, a nikako ne na šoping. Ufajmo se da zatvaranje granic sa svimi negativnimi posljedicami i nezasluženo kaštiganje zbog virusa, od petka se jur nahadjaju u špazu. *Tiho*

Glasnikov tjedan

Prije sto godina, 4. lipnja 2020., u versailleskoj palači Veliki Trianon potpisan je Trianonski ugovor, po kojem je rasčepkan teritorij Kraljevine Ugarske, pri čemu su nastale nove države, uključujući i Kraljevinu Mađarsku s novim granicama. Hrvatski je sabor na kraju Prvog svjetskog rata, 29. listopada 2018. raskinuo sve državnopravne veze s Kraljevinom Ugarskom i Carevinom Austrijom, proglašivši pristupanje Državi Slovenaca, Hrvata i Srba, stupivši u zajedničku državu s južnoslavenskim zemljama koje su dotada bile pod vlašću Austro-Ugarske Monarhije. Sile Antante nisu bile spremne priznati novu državu, dok su u međuvremenu započeli pregovori s Kraljevinom Srbijom i Crnom Gorom, što je 1. prosinca 1918. dovelo do proglašenja Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

Trianonski mirovni ugovor između Mađarske i zemalja Antante - koji predstavlja dio Versailleskih mirovnih ugovora - sastojao se od 14 poglavlja i 364 članka. Prvi dio tog ugovora sadržavao je stipulacije o Ligi naroda, a u posebnim sekcijama sadržani su uvjeti mira s Italijom, Kraljevinom SHS, Rumunjskom i Čehoslovačkom. Trianonskim ugovorom Mađarska je Austriji ustupila Gradišće (Burgenland) bez Šoprona, Rumunjskoj Transilvaniju (Erdelj), Čehoslovačkoj Slovačku, a Kraljevini SHS zapadni Banat, Bačku, južnu Baranju, Međimurje i Prekmurje. Ugovorom su Mađarskoj bile nametnute ratne reparacije i drastično smanjenje vojske (do 35 000 ljudi). Trianonskim ugovorom Mađarska je od 282 000 km², koliko su obuhvaćale zemlje krune sv. Stjepana, dobila 93 000 km², a od 19 milijuna stanovnika njoj je ostavljeno 7 i pol. U člancima 41.-44. Mađarska se odrekla svih prava na teritorije koji su

joj pripadali u Austro-Ugarskoj Monarhiji, a tada su bili u sastavu Kraljevine SHS. Trianonskom je ugovoru prethodio Saintgermainski ugovor potpisan 10. rujna 1919. između sila Antante i Austrije, kojim je bio potvrđen raspad Habsburške Monarhije i uređena pitanja novoosnovanih država. Tko sve oplakuje, a tko sve slavi Trianon danas, poslije sto godina? Kako možemo pročitati na mrežnoj stranici enciklopedija.hr, brojni dijelovi hrvatskoga naroda ostali su u Kraljevini Mađarskoj, ponajprije Hrvati uz granicu: pomurski, podravski, šokački i bunjevački Hrvati, zajedno s ostalim hrvatskim etničkim skupinama koje su živjele u Ugarskom dijelu Austro-Ugarske Monarhije.

„Pripadnost Mađarskoj ta su naselja izabrala 1921., odvojivši se od od zapadnougarskih Hrvata, koji su ostali u sastavu novih država, Austrije i Čehoslovačke.“

Ispred crkve sv. Petra i Pavla, pored ceste koja spaja baranjska hrvatska-šokačka sela Topolje i Gajić, 4. lipnja 2020. godine predstavljena je knjiga „Baranja – Život na rubu“. Promocija je počela u 16.30 sati, točno u vrijeme kada je 4. lipnja 1920. godine u Versaillesu potpisan Trianonski mirovni ugovor, kojim je ovaj djelić Ugarske, poznat kao „Dravski trokut“, po etničkom načelu pripojen tadašnjoj Kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca.

Među mnogobrojnim gostima događaju su nazočili veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Drago Horvat, te generalni konzul Mađarske u Osijeku János Sándor Fuzik, podrijetlom Slovak iz Mađarske. Ovom knjigom nakladnik Osječko-baranjska županija obilježila je 100 godina od Trianonskog ugovora, kojim je dio Baranje postao hrvatskom Baranjom.

Gradišćansko-hrvatska sela u Mađarskoj, Communitas Fidelissima svečanostima su obilježila stotu godišnjicu Trianona i Dan nacionalnog zajedništva. Život u Kraljevini Mađarskoj ta su naselja izabrala 1921., odvojivši se od od zapadnougarskih Hrvata, koji su ostali u sastavu novih država, Austrije i Čehoslovačke.

Branka Pavić Blažetin

**VELEPOSLANSTVO REPUBLIKE HRVATSKE U MADARSKOJ
B U D I M P E Š T A**

Munkácsy M. u 15.
1063 Budapest
e-mail: vrbbp@mvep.hr

Tel: (36 1) 354 13 15
Fax: (36 1) 354 13 19

Klasa: 013-01/20-01/J
Ur.broj : 52 1-J IUN-01/01-20-7
Budimpešta, 2. lipnja 2020.

OBAVIJEST BIRAČIMA

Odlukom Predsjednika Republike Hrvatske o raspisivanju izbora za zastupnike u Hrvatski sabor, od 20. svibnja 2020. godine, izbori na biračkim mjestima u Republici Hrvatskoj održat će se u

nedjelju, 5. srpnja 2020. godine.

Stoga Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj ovime poziva sve državljane Republike Hrvatske, koji borave ili će se na dan izbora zateći na području Mađarske, da glasuju na izborima za izbore za zastupnike u Hrvatski sabor u

VELEPOSLANSTVU REPUBLIKE HRVATSKE U BUDIMPEŠTI

Munkácsy Mihály utca15., 1063 Budapest

i

GENERALNOM KONZULATU REPUBLIKE HRVATSKE U PEČUHU

Ifjúság útja 11., 7624 Pécs

u subotu, 4. srpnja 2020. i u nedjelju, 5. srpnja 2020., od 7:00 – 19:00 sati.

Birači mogu pregledati svoje podatke upisane u registar birača na mrežnoj stranici Ministarstva uprave Republike Hrvatske: <https://biraci.gov.hr/RegistarBiraca/>.

I. BIRAČI KOJI IMAJU PREBIVALIŠTE U REPUBLICI HRVATSKOJ

i posjeduju važeću osobnu iskaznicu, a žele glasovati u Mađarskoj, zatražit će:

PRETHODNU REGISTRACIJU. Zahtjev za prethodnu registraciju podnosi se popunjavanjem obrasca za prethodnu registraciju

II. BIRAČI KOJI NEMAJU PREBIVALIŠTE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Za birače koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj provodi se AKTIVNA REGISTRACIJA, i to kako slijedi:

1. Birači kojima je izdana **osobna iskaznica s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske ne moraju se aktivno registrirati, već će, po službenoj dužnosti, biti aktivno registrirani za državu ili konzularno područje prema adresi prebivališta upisanoj u osobnoj iskaznici.**
2. Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj niti osobnu iskaznicu s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske, a kako bi mogli glasovati u Mađarskoj ili u Republici Hrvatskoj, moraju podnijeti zahtjev za aktivnu registraciju.

Zahtjevi za prethodnu ili aktivnu registraciju podnose se popunjavanjem obrasca za prethodnu ili aktivnu registraciju, osobno u prostorijama Veleposlanstva ili Generalnog konzulata, odnosno elektronički na adresu: vrhbp@mvep.hr ili gkrh.pecuh@mvep.hr. Zahtjev je valjan ako je vlastoručno potpisan i ako se priloži važeća identifikacijska isprava Republike Hrvatske.

Napomena: Birači koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, a nisu aktivno registrirani, mogu na dan održavanja izbora ostvariti svoje pravo glasovanja potvrdom koju izdaje Veleposlanstvo ili Generalni konzulat.

III. e-Građani

Birači koji imaju vjerodajnice i pristup Sustavu e-Građani mogu podnijeti zahtjev za privremeni upis, prethodnu registraciju i aktivnu registraciju te izmjene istih zahtjeva putem sustava e-Gađani.

ROK ZA PODNOŠENJE ZAHTEJEVA za prethodnu ili aktivnu registraciju počinje u srijedu, 3. lipnja 2020. godine, i istječe

u srijedu, 24. lipnja 2020. godine.

dr.sc. Mladen Andrić
veleposlanik

Investicija teška dvjesto milijuna forinti:

Ovih dana kao gljive poslije kiše izrastaju obrisi velebnog zdanja Hrvatsko-mađarskog kulturnog doma u Semelju, koji bi trebao biti dovršen do kraja godine. Prilikom obilaska na gradilištu su me dočekali mjesni načelnik József Ferenc Kumli i predsjednik Hrvatske samouprave Mišo Šarošac.

Niče novi Hrvatsko - mađarski kulturni dom

Na tiskovnoj konferenciji koja je ovdje održana još 5. ožujka 2018. tadašnji državni tajnik Ministarstva ljudskih resursa Miklós Soltész i parlamentarni zastupnik semeljeskog izbornog okruga Péter Hoppál najavili su dodjelu iznosa od 80 milijuna forinti za gradnju Hrvatsko-mađarskog kulturnog doma. „Dugo su Semeljci čekali ovaj dan“, rekao je tada načelnik József Ferenc Kumli, pridodavši kako će se time ostvariti dvadesetogodišnji san mještana, koji su za projekt i sami (posredstvom Mjesne samouprava) uštedjeli 50 milijuna forinti.

Valja naglasiti kako su se zastupnici mjesne samouprave Mišo Bošnjak, Emese Tormai Kovács, Zoltán Láng i Péter Török, zajedno s načelnikom Józsefom Kumlijem u prethodnom mandatu odrekli zastupničkih honorara, obavljajući svoje dužnosti bez ikakve naknade, što su nastavili i nakon reizbora u listopada 2019. godine. Tako je uštedjeno i u mjesnom proračunu ostalo preko pedeset milijuna forinti, čemu je ove godine pridodan iznos potpore za razvoj infrastrukture, pa raspoloživa sredstva ukupno dostižu 350 milijuna forinti. Inače, godišnji proračun ovog naselja s petstotinjak

stanovnika kreće se oko 80 milijuna forinti. Načelnik mi potvrđuje da naselje ima razvojnu viziju, o kojoj mi govori sa zanosom i uvjerenjem. Inače, načelnik József Kumli pored Mije Mijatovića i predsjednika Miše Šarošca jedan je od tri zastupnika mjesne Hrvatske samouprave.

Kamen temeljac budućeg Hrvatsko-mađarskog kulturnog doma, čiji je projektant József Polics položen je 5. travnja 2019. Izvođenje građevinskih radova nakon provedene javne nabave povjereno je najpovoljnijem ponuditelju, koji je naš Hrvat. Stari semeljski kulturni dom sagrađen je 1961. godine, a krovšte i jedan dio zidova srušeni su 16. svibnja ove godine. Krov je uklonjen društvenim radom: u rušenju je sudjelovala i

nekolicina nekadašnjih graditelja, koji su svjesni kvalitete novog objekta, pa im nije bilo žao.

FOTO: ALEXSANDRA MERIC

U društvenom radu podjednako sudjeluju stari i mladi

u Semelju se podiže Hrvatsko- mađarski kulturni dom

„Svi smo pred očima imali isti cilj. Gradi se kulturni dom sa 120 mjesta, koji obuhvaća izložbeni prostor, prostoriju za zabave te društvene prostorije za stare i mlade. U njemu će se nalaziti uredi Mjesne i Hrvatske samouprave, podiže se ljetna pozornica i uređuje park, a gradit ćemo i mini-jaslice, za koje smo već dobili potporu. Želimo da budući prostori zažive i odišu hrvatskim duhom. Priželjukujemo regionalni dom popunjen hrvatskim sadržajima, a namjeravamo razvijati i prekograničnu gospodarsko-turističku suradnju te otvarati nove putove i pronalaziti novi prostor za povezivanje“, rekao je načelnik Kumli.

Ovom investicijom Semelj izrasta u središte u kojem će se prožimati i međusobno nadopunjavati hrvatska i mađarska kultura. Sadašnjem kulturnom domu od 140 četvornih metara pridodat će se površina od dodatnih 340 četvornih metara.

Čelništvo naselja svojom politikom rukovođenja, ulaganjima i budućim programima želi zadržati i privući što veći broj mladih obitelji i stanovnika, pa i onih koji ovdje žele osnovati dom. Na popisu naselja otvorenih za korištenje državnih poticaja za mlade obitelji, namijenjenih za gradnju kuća nalazi se i Semelj. Ovdje se kuće, slično građevinskim parcelama brzo prodaju. U posljednjih pet-šest godina puno se uložilo u obnovu i adaptaciju cesta, a planira se i izgradnja kanalizacijskog sustava. Plin je već godinama u svim dvorištima, a vodovodna mreža trebala bi

doprijeti i do najudaljenijih objekata. Planira se i gradnja moderne svlačionice s natkrivenom terasom pored sportskog terena, na samom ulazu u selo.

Vozimo se kroz naselje, na udaljenosti od svega tri i pol kilometra smiješi se Lotar. Do tamo se može jedino pješke, put traje četrdesetak minuta. Povijest nam priča o putovima koji su razdvajali, a ne spajali Hrvate ovih sela. Da bi se iz Semelja u Lotar došlo cestom valja prevaliti sedamnaest kilometara. Zastajem pored polja lavande: ovdje je Mjesna samouprava zasadila 14 000 sadnica lavande s obje strane prilazne ceste, koja povezuje selo s magistralnom prometnicom. Ulaže se puno truda. Kako su mi rekli domaćini, radi se mnogo toga, kako bi ovo malo selo postalo još ljepše. A budućim mini-jaslicama za koje su dobili 169,17 milijuna forinti, tečaju hrvatskoga jezika i pomoći mladim obiteljima posvetit ću poseban napis. Na kraju moji su mi sugovornici rekli: „Moramo otvoriti vrata, kako bi ušli svi koje zanima hrvatska kultura te stvoriti uvjete da privučemo sve Hrvate iz okolice, kojima se sviđa Semelj i naša zajednica. To je budućnost Semelja“.

Križ kod ulaza u mjesno groblje

József Kumli i Mišo Šarošac

Branka Pavić Blažetin

Hrvatski vrtić, osnovna škola i učenički dom

Oproštaj četrnaest osmaša u Santovu

S obzirom na to da se zbog Vladinih mjera zaštite od koronavirusa ovogodišnja tradicionalna oproštajna svečanost neće održati, osmaši Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu od svoje matične ustanove oprostiti će se u okviru razredne svečanosti koja će se održati u petak, 12. lipnja s početkom u 10 sati, kada će učenici od razrednice Eve Gorjanac Galić i ravnateljice Jose Šibalina preuzeti završne školske svjedodžbe i nagrade za postignuti uspjeh. Ove godine od santovačke škole oprašta se 14 učenika 8. razreda (prema školskom spomen-tablu): Patrik Tibor Arnótszky, Róbert Burány, Kornél Halmosi, Vivien Hausler, Angelika Kiefer, Krisztián Lovrencsics, Milán Major, Daniella Rezák, Konrád Somodi, Dóra Somogyi, Vivien Thaler, Viktória Varga, Annamária Veres i Enikő Munkás. Tri učenice obrazovanje će nastaviti u Hrvatskoj gimnaziji Mirosława Krležę u Pečuhu (Angelika Kiefer i Dóra Somogyi u 9., a Daniella Rezák u nultom razredu), dok ostali nastavljaju u bajskim i drugim srednjim i strukovnim školama.

Stipan Balatinac

Dugo iščekivana obnova

Rekonstrukcija sentivanske vjetrenjače

Nakon što je bačko naselje Sentivan iz Operativnog programa za prostorni i ruralni razvoj za provedbu projekta „Rekonstrukcija i unapređenje turističke privlačnosti sentivanske vjetrenjače“ dobilo potporu od 214 milijuna forinti, još 2017. započeli su radovi na obnovi tog kulturno-povijesnog spomenika smještenog pokraj državne ceste 55 za Segedin, koja prolazi kroz naselje. Pored popravaka i uređivanja vjetrenjače gradi se i zgrada za prihvat turista te uređuju okoliš, odmorište i parkiralište. Osim toga provest će se i opsežan informatički razvoj u cilju višejezičnog vođenja, korištenja mobilnih aplikacija i pristupa bežičnom internetu. Ovih dana provode se spektakularni radovi, a nedavno je postavljeno i jedro s natpisom „Sentivanska vjetrenjača“. Premda se obnova odvikla zbog brojnih teškoća, među ostalim i pandemije koronavirusa, predviđa se da će se obnovljena vjetrenjača još ove godine otvoriti za posjetitelje.

Sentivanska vjetrenjača građena je krajem 19. stoljeća, a 1926. došla je u vlasništvo obitelji Nagy Torma. Iako je tada opremljena novim strojevima radila je samo do 1950. godine. Služila je za mljevenje pšenice i kukuruza, a nakon što je 1962. godine skinuto jedro prenamijenjena je u skladište. Uslijed obilnih kiša 2005. i 2010. urušili su se zidovi i krovnište. Naravno, cilj projekta je razvoj održivog turizma i proizvodnja domaćeg, sentivanskog brašna: time se želi predstaviti i lokalna baština, dok bi se pripremanjem tradicionalne pogače u peći trebala unaprijediti turistička prepoznatljivost naselja.

S.B.

Ovih dana postavljeno je i jedro

Proslava blagdana Duhova u Salanti

Svetu misu predvodio je župnik Ladislav Ronta

Blagdan Duhova 31. svibnja u Salanti je proslavljen tradicionalnom svetom misom na hrvatskom jeziku, koju je u nijemetskoj crkvi služio velečasni Ladislav Ronta. Kako doznaje Hrvatski glasnik, u proslavi blagdana i ove godine sudjelovali su mjesna Hrvatska samouprava, plesači KUD-a „Marica“ i tamburaši Orkestra Vizin. Nakon mise pred crkvom prikazan je običaj „Kraljica“ i izvedeno nekoliko tradicionalnih plesova, budući da veće priredbe nisu dozvoljene zbog pandemije koronavirusa.

Dekan Ladislav Ronta vodi harkanjsku župu, kojoj od 2007. godine pripada i Salanta. Od umirovljenja Stjepana Zagorca, koji je dužnost salantskog župnika obnašao od 1966. do 2007. godine, Salančani nemaju župnika niti samostalnu župu ili crkveno vijeće, vebna zgrada župnoga dvora je prazna. Prije godine obnovljeni su krovšte, pročelje i ulazi crkve posvećene sv. Ladslavu Ugarskom, čija slika krasi oltar i sakristiju. Velika oltarna slika s likom svetog Ladislava iz 1801. godine djelo je Józsefa Falkonera. Crkva je, naime, dovršena 1804., gradnja je počela 1795. i trajala devet godina, a otada je izmijenjen izgled građevine i tornja.

Dio vjernika

Folkloriši KUD-a Marica ispred crkve

Svete mise na hrvatskom jeziku u Salanti se služe tek prigodno, povodom većih blagdana, kao ovaj put za Duhove: obično ih inicira Hrvatska samouprava ili KUD „Marica“, koji se obraćaju župniku Ladislavu Ronti. U svetim misama sudjeluje crkveni zbor, koji uglavnom pjeva na hrvatskom jeziku, kad je prisutan orguljaš, uz orguljašku pratnju.

Velika većina vjernika, kažu Salančani, koji i danas nazoče svetim misama u mjesnoj crkvi su Hrvati. Sve je manje javnih okupljanja na kojima se koristi hrvatski jezik. Upravo iz tog razloga, kako kaže predsjednik Silvester Balić, salantska Hrvatska samouprava u dogovoru sa župnikom Ladislavom Rontom inicira održavanje hrvatskih misa. Dogovoreno je da će se mise služiti uz propovijed na mađarskom jeziku jedanput mjesečno, nedjeljom. Traži se i orguljaš, jer crkveni zbor zna pjevati sve

hrvatske crkvene pjesme, a vjernici bez problema mogu pratiti red mise i sudjelovati u njoj na hrvatskom jeziku. Hrvatska samouprava vjerski život salantskih Hrvata želi povezati s ostalim mjesnim hrvatskim aktivnostima, pa tako uključiti što veći broj ljudi u rad crkvenog zbora, kojem bi se trebalo omogućiti dodatno podučavanje.

Branka Pavić Blažetin

Nova premijera u Hrvatskom Kazalištu Pečuh

„Kuhari“

Sredinom ožujka 2020. u Hrvatskom kazalištu Pečuh premijerno je prikazana predstava „Kuhari“ autora Gorana Smoljanovića. Smoljanović potpisuje režiju i glumi u predstavi zajedno s Dejanom Fajferom. Uhodani je to dvojac koji već desetak godina surađuje s Hrvatskim kazalištem Pečuh, za koje je Smoljanović u suautorstvu s Dejanom Fajferom osim „Kuhara“ napisao i tekst predstave „Majstori“ (2017.).

Autorska ekipa

Autorski tim predstave „Kuhari“ uz glumce Gorana Smoljanovića, Ivana Pokupića i Dejana Fajfera čine asistent redatelja Gyula Beri, glazbu potpisuju Željko Šreng i Bojan Sauerborn, scenografiju Zdenka Lacina, kostimografiju Selena Gazda, grafičko oblikovanje plakata i knjižice Dra-

žen Matijašević, majstor tona je Tamás Laurer, majstor svjetla Attila Specht, garderobijerka Katica Bunjevac a rekviziter Jozo Kovačević.

„Predstava „Kuhari“ napravljena je u produkciji Hrvatskog kazališta u Pečuhu koje ima svrhu očuvanja i razvoja hrvat-

skog jezika i hrvatske kulture. Već deset godina radim tamo kao vanjski suradnik, pa sam iz prve ruke upoznat s pozitivnim utjecajem predstava na manjinsku zajednicu. Sve dječje predstave koje su bile ili koje jesu na repertoaru doprinose misiji kazališta, odnosno rade na očuvanju hrvatskog jezika. Preko komedije

Trenutak za pjesmu

Tri moja brata

Kad sam bio tri moja brata i ja,
kad sam bio četvorica nas.

Imao sam glas kao vjetar,
ruke kao hridine,
srce

kao viganj.

Jezera su me slikala.

Dizali su me jablani.

Rijeka me umivala za sebe.

Peračice su lovile
moju sliku.

Kad sam bio tri moja brata
i ja,

kad sam bio četvorica nas.

Livade su me voljele.

Nosile su moj glas
i s njim su sjekle potoke.

Radovao sam se sebi.

Imao sam braću.

(Imao sam uspravan hod.)

To su bila tri moja brata:
moj brat, moj brat, i moj brat.

Josip Pupačić

Goran Smoljanović, Ivan Pokupić i Dejan Fajfer

Interaktivna edukativna predstava „Kuhari“ temelji se na principu dišakričkog kazališta Bertholda Brechta te slapstick komedije, prema uzoru na velike poput Charlie Chaplina i Bustera Keatona.

Radnja je smještena u kuhinju „Krumpirov pir“, gdje slavni kuhar Aurelije Debelić zajedno s pomoćnikom Zdravkom neuspješno nastoji zadovoljiti kulinarske prohtjeve prezahtjevnog gosta.

Slijedom načela komedije situacije, naši junaci upadaju u sve veća i veća nevolja.

U predstavi je kroz dramatičnija obrađeno semantičko polje kuhanja s ciljem održavanja postojećeg i s namom u razvijanje novog znanja o hrvatskom jeziku.

Goran Smoljanović

„Majstori“ koja je nastala u koprodukciji Hrvatskog kazališta Pečuh i osječkog „Teatra to go“, shvatio sam koliko je bitna ta interakcija između glumca i publike, da je to način na koji djeca mogu doslovno ponavljati i učiti nove riječi. Odlučio sam predložiti ravnatelju Slavenu Vidakoviću stvaranje predstave koja će u sebi imati integrirane principe savladavanja drugog jezika. Ideja se savršeno uklapala u koncept komedije koja spaja edukaciju, interakciju i zabavu. Radnja predstave Kuhari smještena je u kuhinju „Krumpirov pir“, gdje slavni kuhar Aurelije Debelić s pomoćnikom Zdravkom neuspješno pokušava zadovoljiti kulinarske prohtjeve zahtjevnog gosta. Izazov je bio uspostaviti ravnotežu između onoga što je potrebno da predstava komunicira pedagoški radi usvajanja i razvoja određenog nauka, pritom zadržati prirodu kazališta i kazališne igre. Komičnim scenama privukli smo pozornost ciljane publike i potaknuli im želju za sudjelovanjem u igri kroz interaktivne scene ostvarivši aktivnu suigru glumaca i publike. Pratimo doživljaje u kuhinji, a paralelno djeca usvajaju riječi koje dolaze iz iste semantičke grupe, njihovo značenje i upotrebu. Zbog toga na predstavu „Kuhari“ gledam da je primarno za djecu koja žive u dvojezičnom okruženju, u ovom slučaju na hrvatsku manjinu u Mađarskoj. Dugoročni plan je raditi pred-

stave tog tipa za djecu iseljenika u drugim državama, te se isto tako posvetiti djeci koja su dio migracijskih kretanja te moraju usvojiti drugi jezik kako bi se mogla školovati i socijalizirati s domicilnim stanovništvom“, rekao je autor, redatelj i glumac Goran Smoljanović.

„Kao glumcu uvijek mi je zabavno glumiti u dječjim interaktivnim predstavama. Djeca su zahtjevna publika, ali kad se sa srcem uključe u tok predstave, sve postaje lakše i zabava može početi. U predstavi glume tri glumca, rad na probama bio je zabavan. Nadam se skorom nastavku priče i jedva čekam nastupe diljem

ispunila sve zahtjeve i obišla sve lokacije, gdje su je djeca željno iščekivala. Predstava je podjednako edukativna, s dozama humora i interakcije. Svaka nova predstava ima nešto drugačije u sebi, iskustva zajedničkog rada se nadograđuju, kako u profesionalnom tako i u privatnom smislu. Život je pun iznenađenja, treba biti strpljiv i pokušati u svemu biti dosljedan, pomagati i ne biti zao. Kada se poslože sve te komponente, sve biva čak i bolje nego što je zamišljeno“, izjavio je o radu na predstavi „Kuhari“ Dejan Fajfer.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

Učenicima santovačke škole s učiteljicom Dragicom Malešević 1955. g.

HOŠIG otvorio vrata mališanima vrtića

Prema stavku 1. članka 2. Uredbe Vlade br. 215/2020. (V.20.) o ponovnom otvaranju jaslica i vrtića te održavanju ljetnih kampova budimpeštanski hrvatski vrtić od 2. lipnja 2020. vraća se uobičajenom načinu rada. U vrtiću boravi dvadeset mališana, dok je usluga nadzora nad djecom na zahtjev roditelja omogućena za dvadeset učenika nižih razreda osnovne škole.

Premda se hrvatski vrtić od 2. lipnja vraća uobičajenom načinu rada, od ukupno pedesetak mališana u odgojni rad uključilo se tek dvadeset. Istina, njihov broj mijenja se svakodnevno: možda povratak normalnom životu i nije tako lak? Kako nam je kazala voditeljica vrtića Magda Andrašek Havaši, prije ponovnog otvaranja izvršena je dezinfekcija svih igračaka, materijala i površina. U skladu s uputama provode se preventivne mjere za smanjenje rizika od zaraze koronavirusa. Odgojiteljice su na

radnom mjestu raspoređene po načelu što manjeg istovremenog broja djelatnika na istom mjestu. „Ovo je tek početak, neobično je opet biti u vrtiću. Prvi dan bilo je i malo plača, no većina mališana jako se raduje prijateljima. Lijepo je vrijeme, trudimo se što više vremena provesti na dvorištu“, rekla nam je Magda

Andrašek Havaši. Odgojiteljice Marjetka Gal, Biserka Režek i Lilla Takács te dadilja Zsófia Dálnoki rasporedile su po dvorištu stolove i stolice, kako bi se djeca pored igre u drvenoj kućici i pijesku, na toboganu i klackalici mogla baviti crtanjem, bojanjem i ručnim radom. Vrtić radi cijelo ljeto, osim između 17. i 29. kolovoza. Odgojiteljice nisu zaboravile na najstarije mališane, za koje u kolovozu planiraju prirediti skromnu oproštajnu svečanost. Na-

Ponovno zajedno

Pogledaj naš hrvatski grb...

stava na daljinu u hrvatskoj osnovnoj i srednjoj školi službeno traje do 15. lipnja. Roditelji dvadesetak učenika nižih razreda zbog povratka na radna mjesta zatražili su nadzor nad djecom. Najviše je učenika u prvom razredu, koji su za vrijeme našeg posjeta uz pomoć odgojiteljice Katice Benčik učili himnu Republike Hrvatske i crtali hrvatski grb. U ostalim razredima ponavljalo se gradivo ili su se djeca igrala na dvorištu. Učiteljice i odgojiteljice nižih razreda s djecom se bave naizmjenice. U travnju su naručeni udžbenici na mađarskom jeziku, dok se hrvatski udžbenici posuđuju iz školske knjižnice. Udžbenik za nastavu hrvatskog jezika nabavlja se u Hrvatskoj. Upisi za školsku godinu 2020.-2021. protekli su u redu, u vrtić se upisalo petnaest mališana, što znači da će ih biti ukupno pedesetak, a u prvi razred osnovne škole također se upisalo petnaest

učenika. Upisi za srednju školu su u tijeku. Svečano uručenje maturalnih svjedodžbi održat će se na školskom dvorištu 12. lipnja. Priredit će se i skromna oproštajna svečanost za maturante i osmaše. Zatvaranje školske godine odvijat će se naizmjenice po razredima i na dvorištu. Svjedodžbe će učenicima uručiti razrednici, dok najbolji dobivaju diplome i knjige na poklon.

Kristina Goher

Hrvatsku samoupravu budimpeštanskog XV. okruga u humanitarnoj akciji spriječili pravilnici i odluke

Hrvatska samouprava XV. okruga zasjedala je i za vrijeme pandemije koronavirusa. Članovi samouprave nisu zaboravili na hrvatske umirovljenike IV., VIII. i XV. okruga. Pomogli su im u dostavi hrane i lijekova. Htjeli su učiniti i više, ali su ih spriječili pravilnici i odluke.

Predsjednik Hrvatske samouprave XV. okruga Stjepan Kuzma sredinom travnja pročelnici kabineta Ildikó Gressó uputio je dopis u kojem je zatražio nabavu silikonskih maski na teret proračuna samouprave. Pozivajući se na Pravilnik Fonda „Gábor Bethlen“ u obrazloženju je naveo kako Hrvatska samouprava želi pomoći starijim osobama u dostavi hrane i lijekova te održavati sastanke u svom uredskom prostoru u parku Szilas. Radi se prostoru od 43 četvorna metara, koji ima uvjete za provedbu propisa o obveznom razmaku od metar i pol, uz omogućeno korištenje dezinfekcijskog sredstva

za ruke. Samouprava je htjela donirati osnovne prehrambene proizvode (sol, brašno i šećer) i konzervirane namirnice te pomoći Dječjoj bolnici u potresom pogođenom Zagrebu. „Obratili su nam se Hrvati iz IV. i VIII. okruga, zatraživši pomoć u dostavi hrane i lijekova, jer u tim gradskim okruzima nema hrvatskih samouprava. Ljudi su oprezni i ne otvaraju vrata svog doma nepoznatim osobama. Redovito pomažemo umirovljenicima u XV. okrugu, štoviše, priređujemo im i priredbe, gdje im poklanjamo skromne poklone“, rekao je Stjepan Kuzma. Samoupravi je odobrena nabava maski, no troškovi ipak nisu podmireni: kabinet gradonačelnice, pozivajući se na isti Pravilnik, izvijestio je Hrvatsku samoupravu da ne smiju donirati hranu i humanitarnu pomoć na teret svog proračuna. Kako doznajemo, više narodnosnih samouprava pokušalo je na isti način pomoći starijim osobama, ali su dobile isti odgovor. Sada se u nedoumici pitaju: kako je moguće da romska narodnost ima pravo na pomoć, dok ostale narodnosne samouprave nemaju takvo pravo? Pisma, pravilnici i odluke nisu mogli spriječiti Hrvatsku samoupravu XV. okruga, Stjepana Kuzmu, Žužu Bankić Kuzmu i Attilu Pótárija u dostavi hrane i lijekova.

k.g.

Veliki kvar u nardarskom Kulturnom domu

Kristina Glavanić: „Što smo ovih deset ljet uložili u ov dom, to se je zapravo, na Duhovski pondiljak izgubilo!“

Kulturni dom na pragu Narde, kad se iz Sambotela putuje, izvan ti drži isto lice kot i prlje, ali kad se približava čovik samoj zgradi iz odzad, pod jednim oblokom se vidi črnilo, označavajući tako da na svetak prošloga tajedna, Nardarci su se zbudili na nesriću. Zgrada je u noći pretrpila teške muke, po krivom spoju začelo se je sve žariti i goriti, a ženski sanitarni blok u cjelini je zničen. Aparat za sušenje ruk u spoju s bojlerom vjerojatno je najveći krivac za nastalu pretešku situaciju.

Slika za plakanje

Jedan dan kasnije, suprot otprtih oblokov, dumska duha ti se spušta na ključa u nutarnjem djelu. Plafon je jedna črna paučina, a nad vrati rujs je namazao stijene. Debelo stoji na stolci, stoli, firongu, svagdir, kud se nek ljudski pogled gane. „Ako je to Božja volja, onda nažalost to je, što jel!“, uzdahne načelnica Kristina Glavanić, čiji je cilj bio jur od početka svojega mandata, sve javne ustanove obnoviti, u red spraviti. Za doktorskom ordinacijom, slijedio je Kulturni dom, kade se sve generacije najdu. Na 200 kvadratmetaru je ured za općinu, društveni prostor i knjižnica, od ovih je samo prvi ostao čist, jer tamo su bila vrata zaprta. Na pozornici pod črninom instrumenti, u ormaru nošnje, stolnjaki, tanjuri, klajzini zarovani masnim rujsom, kot i izvan, negda bijeli, kožni stolci. Prizor je zaistinu za plakanje. I još onda nismo ni stupili u knjižnicu, u suprotni smjer žarišća, kade takaj rujsavi svit vlada nad knjigami, kompjuteri, električnimi spravi. „Morat ćemo ove knjige nekako spasiti, kako izgleda, jednu po jednu moremo nek čistiti, polistati i tako je osloboditi od rujsa. Bojim se i za aparate koje smo dobili na digitalnom naticanju, tri nove laptope, a tri stolne kompjute-

tere, skenera, printera jur smo imali od prlje. To je sve pod ovim črninom, zato se i bojim! Projektor nam je uzidan u stinu, ki zna u kojoj mjeri se je i tamo zavlikao dim, kot i u novi televizor na zidu“, strašuju nas riči likterice, ka još dodaje da su sad htli konačno za koronakrizom početi s

Pogled na knjižnicu

probami i jačkarice u Kulturnom domu. Sad će na to morati još duglje čekati. Kvar se zasad računa oko 4-5 milijun Ft, a po pravom, još najpr se ne zna ništa, što će ostati za kemijskim čišćenjem. „Što smo ovih deset ljet uložili u ov dom, to se je zapravo, na Duhovski pondiljak izgubilo! To se je zgodalo, nikogar ne moremo kriviti, mislim da smo i ovako na vrime došli, jer moglo bi biti stanje još gorje. Svaka pomoć će nam sigurno dobro doći i bit ćemo svim zahvalni, koliko nek moremo biti“, veli još Kristina Glavanić, vidljivo tu-

Pod rujsom su i instrumenti

robna, ka se je jako čuda borila i za čuvarnicu. Iako Seoska samouprava ima osiguranje za Kulturni dom, prvi pomoćnici u nevolji su se jur najavili. Hrvatska samouprava Željezne županije ponudila je još u tajednu nesriće pola milijun Ft za obnovu, a farnik Pinčene doline Tamás Várhelyi nam je naznario da ove nedilje (14.6.) u svi šest seli Pinčene doline, mošnjice sa svetih maš idu za nardarski dom.

Tiho

Biciklistička tura za Lukovišćane

Kako doznajemo od predsjednice Ruže Bunjevac, Hrvatska je samouprava 30. svibnja za tridesetak Lukovišćana i njihovih prijatelja organizirala biciklističku turu preko Foka, Bogdašina i Starina do Šeljina. Iako se prijavilo trideset sudionika, na put ih je krenulo dvadeset troje. Nakon postupnog stišavanja pandemije koronavirusa porasla je važnost osobnih susreta, koji omogućuju konzultacije o nastavku programa, pa doista nema boljeg od boravka u prirodi i dana posvećenog druženju i rekreaciji. Lukovišćani vole bicikle, koje u selu često koriste kao prijevozno sredstvo. Bicikle voze i stari i

Fotografija za uspomenu

Foto: HRVATSKA SAMOUPRAVA LUKOVIŠĆA

Mali odmor

mladi. Organizatori su stoga u pripremljenoj fazi lako okupili „društvo“, a Hrvatska samouprava svoj inventar obogatila je s nekoliko bicikala, za svaki slučaj, kako bi se mogli pridružiti i oni koji ih nemaju. Od Lukovišća do Šeljina trebalo se voziti četrdesetak kilometara i natrag, vožnja je više puta prekinuta kako bi sudionici uživali u ljepotama Drave i podravskog krajolika. Tura je nakratko prekinuta i u Foku, gdje ih je dočekala predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Ljubica Weber. Sudionici su predahnuli kod bogdašinske crkve, gdje su doručkovali u sjenni stoljetnih stabala. Dio ekipe svoj put do Šeljina nastavio je uz Dravu. Ponovno

su se okupili u Šeljnu, obišli botanički vrt dvorca Drašković i ručali, nakon čega su se vratili u Lukovišće. Podravinske su biciklističke staze unapređene u posljednjem desetljeću, ljudima je ovdje bicikljanje dio svakodnevnog života, a turistička ponuda koja se vezuje uz cikloturizam otvara mogućnost regionalnog gospodarskog razvitka, pa tako i lukoviška Zavičajna kuća veliki broj posjeta ostvaruje upravo zahvaljujući cikloturizmu. U okviru programa „Stara Drava“ 2014. godine izgrađena je mreža biciklističkih staza duljine 125 kilometara, a tu su i biciklističke rute koje su rezultat Programa prekoračnice suradnje Interreg iz

U Šeljnu

2007. godine. Pored biciklističkih staza postavljene su informativne ploče i izgrađena odmorista. Kažu da je cikloturizam jedan od turističkih proizvoda s najvećom razvojnom perspektivom, što bi uz unapređenje osnovne prometne mreže, edukaciju lokalnog stanovništva i razvoj potrebne infrastrukture, kroz smještajno-ugostiteljsku ponudu moglo pridonijeti razvoju Podravine i tamošnjih hrvatskih sela. Sudionici su se osjećali izvrsno, pa je dogovorena sljedeća zajednička biciklistička tura od Lukovišća do Drvljanaca i natrag, koja će se održati 20. lipnja.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

LJETO, LJETO, LJETO

Školska godina 2019/2020. u osnovnim i srednjim školama završava 15. lipnja. Nije to bila obična školska godina, pogotovo drugo polugodište, u kojem se prešlo na online nastavu, što je podjednako predstavljalo izazov za učeni-

ke i nastavnike. Ipak, kako kažu brojni sudionici novog načina nastave, svi su se dobro snašli, u čemu su, naravno, veliku ulogu imali i roditelji. U novonastaloj situaciji puno toga se doznalo o novom načinu učenja i podučavanja, koji pored pozitivnih obilježja, naravno, ima i svoje mane. Nakon napuštanja „školskih klupa“, bolje rečeno računala i laptopa slijedi zasluženi, bezbrižni ljetni raspust. Kad ponestane školskih obveza ponekad se teško snalazimo s toliko slobodnog vremena i ne znamo što bismo sa sobom. Možda će vam dobro doći ovih nekoliko ideja za ljetne aktivnosti:

- prvo temeljito pospremite svoju sobu,
- šetajte psa ako ga imate, ili pomozite onima koji ga imaju,
- vozite bicikl ili rolajte s prijateljima,
- otiđite u prirodu i fotografirajte,
- otiđite na izlet s frendovima,
- naslikajte sliku i objesite je u svoju sobu,
- napravite kompilaciju svojih omiljenih pjesama,
- napravite kućicu u dvorištu,
- skuhaite fini ručak za obitelj,
- održite filmsku večer s kolicama,
- ispecite kolač,
- pokrenite svoj blog i pišite,
- napravite nove odjevne predmete od starih.

ZA PAMETNE I PAMETNICE

Koje životinje se kriju iza zagonetke?

Zelen mu je ogrtač,
košulja i hlače.
Poput buhe on visoko skače.
Kuća mu je bara
draga iznad svega
u njoj živi
rado pjeva
rega,rega, rega.

Ore kao orač
Crn je kao kovač,
a nije ni orač,
a nije ni kovač.

Glasnikov glazbeni kutak

Zlatan Stipišić-Gibonni poznati je splitski pjevač i najnagrađivaniji hrvatski izvođač. Svoju glazbenu karijeru Gibonni je započeo 1985. godine u sastavu „Osmi putnik“, nakon čega prelazi u heavy metal sastav „Divlje jagode“ i odlazi u Njemačku. Gibonnijev prvi solo album pod naslovom „Sa mnom ili bez mene“ izdan je 1991. godine. Nakon toga napisao je „Cesaricu“ za Olivera Dragojevića te ubrzo postao traženi skladatelj, a njegove pjesme postali veliki hitovi. Sljedeći Gibonnijev album „Noina arka“ izlazi 1993. godine. Na njemu su se našli brojni hitovi poput pjesme „Zlatne godine“ i „Mi smo prvaci“, koja je ujedno proglašena i himnom Olimpijskog saveza. Neko vrijeme nastupa u zajedničkom sastavu s Brunom Kovačićem. U tom razdoblju nastaju neke od najljepših i najpoznatijih Gibonnijevih pjesama, „Dvije duše“, „Ovo mi je škola“, „Ozdravi mi ti“, „Lipa moja“, „Ako me nosiš na duši“, „Život me umorio“ i brojne druge. Osim glazbene karijere Gibonni je poznat i po sudjelovanju u brojnim humanitarnim akcijama. Gibonni je najnagrađivaniji hrvatski izvođač s 37 osvojenih Porina.

Oživio je zdenac Nikole Zrinskog

Uz Godinu Zrinskih i obilježavanje 400. obljetnice rođenja Nikole VII. Zrinskog vezuje se i projekt rekonstrukcije zdenca utvrde Novi Zrin, koji je ostvaren početkom svibnja na lokalitetu nekadašnje utvrde, u blizini Belezne i Kerestura. Ostaci zdenca pronađeni su prilikom arheoloških iskopavanja prije tri godine. Investicija je ostvarena uz potporu Ministarstva ljudskih resursa, Fonda za nacionalnu kulturu, Muzeja „Rippl-Rónai“ iz Kaposvára i mnogih drugih koji su radom ili materijalom doprinijeli provedbi građevinskih radova. Radove je vodio arheolog, povjesničar i umirovljeni muzeolog dr. László Vándor. Svečana primopredaja zdenca, koja se trebala održati u svibnju otkazana je zbog epidemiološke situacije, no ujesen će se prirediti izložba arheoloških iskopina s područja tvrđave i zdenca.

Na međi Zalske i Šomođske županije, gdje se potok „Visszafolyó“ ulijeva u Kanižnicu, na sjevernim obroncima Legradске gore nalazila se utvrda hrvatskog bana Nikole VII. Zrinskog. Sagrađena je 1661. godine u cilju obrane protiv turskih napada i nazvana imenom Novi Zrin, prema staroj postojbini Zrinskih. Iako je utvrda postojala svega tri godine, jer su je Turci razorili nakon višestrukih napada 7. srpnja 1664., njezino postojanje sačuvalo se u spisima, a čuvaju je i legende koje je sakupio dr. Ernest Eperjessy te objavio u knjizi „Vjerovanja i legende u Tilošu“. Legende spominju zdenac Zrinski sa sedam izvora koji se nalazi u šumi Svetog trojstva, te govore o postojanju utvrde. Prema legendama Nikola Zrinski je zajedno sa svojim časnici mačem zarezao zemlju, odakle je potekao izvor koji i danas nazivaju Zrinskim zdencem. Priča o zdencu pronađenom u utvrdi Novi Zrin mnogo je tragičnija, naime, prema istraživanjima u njega su bačeni leševi poginulih vojnika nakon pada utvrde.

Kako je utvrda bila spravnjena sa zemljom stručnjaci dugo nisu mogli odrediti točnu lokaciju Novog Zrina. Lokalitet je identificirao dr. László Vándor u svom diplomskom radu 1972. godine, oslanjajući se na kartografski prikaz Pála Esterházyja. Na temelju vojno-inženjerskog nacrtu iz rukopisne ostavštine Esterházyja lokalitet je odredio i povjesničar i kartograf Pál Hrenkó. Vojni povjesničar Géza Perjés bio je prvi koji prema Montecuccolijevom nacrtu opsade Novog Zrina utvrdi smjestio na lijevu obalu Mure. U suradnji sa studentima nekadašnjeg Sveučilišta za nacionalnu obranu „Nikola Zrinski“ i s podrškom lokalnih samouprava 2003.

Rekonstruirani zdenac na mjestu nekadašnje utvrde

godine obnovljeni su drveni most i stepenice koje vode do mjesta nekadašnje utvrde. Uz potporu Instituta za vojnu povijest Ministarstva obrane te Mjesne samouprave Tiloša pored spomenika izrađena je informacijska ploča s prikazom utvrde i njezinog značaja. Arheološka istraživanja započela su 2005. uz podršku lokalnih samouprava, Muzejske uprave Zalske i Šomođske županije, Nacionalnog sveučilišta javne službe, Instituta i muzeja za vojnu povijest Ministarstva obrane te suradnika i studenata nekoliko sveučilišta i visokih škola. U kasnija istraživanja uključili su se i stručnjaci iz Republike Hrvatske, među njima i pokojni profesor dr. Zvonimir Bartolić. Točna lokacija Novog Zrina otkrivena je 2006. godine. Tijekom iskopavanja pronađeni su meci mušketa, topovske kugle, krhotine ulomaka pećnjaka, srebrni groš kralja Ferdinanda III. iz 1648., glazirani i neglazirani lonci te drugi predmeti od kojih su neki izloženi u Belezni. Godine 2007. utemeljena je Kulturološka udruga Zrinski. Načelnici Tiloša, Legrada, Kerestura, Donje Dubrave, Belezne i Zákányfalua, predstavnici Muzeja i Instituta vojne povijesti Ministarstva nacionalne obrane, tadašnjeg Fakulteta nacionalne obrane „Nikola Zrinski“ te ravnatelj Muzeja Šomođske i Zalske županije potpisali su pismo namjere o znanstvenoj i kulturnoj suradnji za proučavanje baštine Zrinskih. Kasnije su se pridružila i druga naselja s obje strane Mure. U znak hrvatsko-mađarskog prijateljstva 30. rujna 2007. održane su prve Kulturološke igre „Novi Zrin“ i kulturni programi u Tilošu, koji se otada svake godine održavaju u drugom mjestu. U jesenskom razdoblju priređuje se i znanstvena konferencija, koja okuplja povjesničare i arheološke istraživače baštine obitelji Zrinski. Lanjski susret priređen je u Goričanu, a ove godine trebao bi biti u Belezni. Sve te aktivnosti doprinijele su daljnjem istraživanju: svake godine u ljetnom razdoblju na lokalitetu utvrde provode se arheološka iskopavanja. Tijekom iskopavanja 2017. pronađen je osmokutni zdenac koji se nalazio u utvrdi i rekonstruiran je ove godine na temelju onodobnih dokumenata. Pored zdenca pronađeni su drvena pojilica za konje, zlatni ukras, šljem, razni predmeti i ljudske kosti, što potvrđuje da su u zdenac bačeni mrtvi borci. Zdenac je dubok 16 metara, tijekom rekonstrukcije konzerviran je donji dio zdenca od hrastovine i stavljen betonski poklopac kako bi se učvrstio temelj, na koji je podignut drveni osmokutni zdenac s krovom. Na vrhu zdenca smješten je križ i polumjesec, što simbolizira prijateljstvo među narodima različitih vjera i važnost očuvanja mira.

Prošlogodišnja konferencija o Zrinskim na kulturološkim susretima u Goričanu

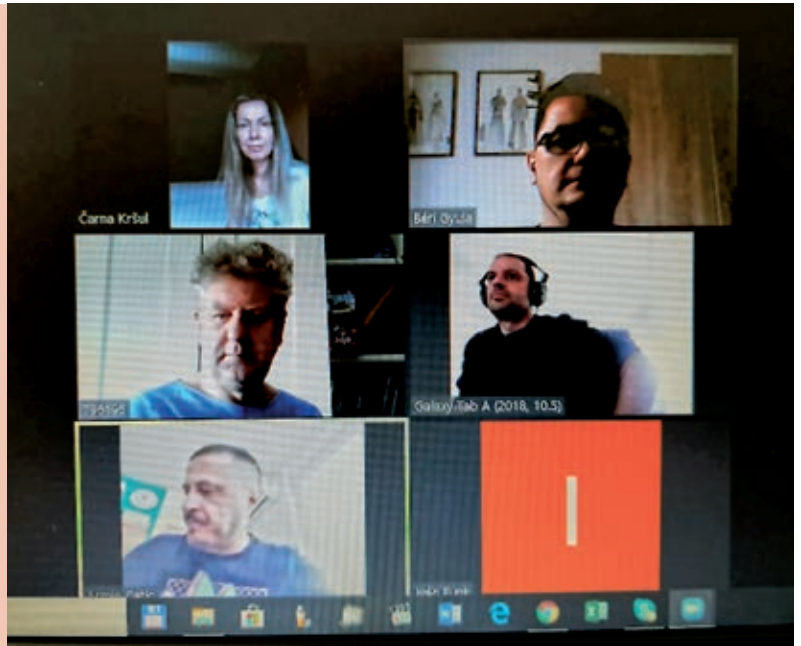
beta

Počele probe u Hrvatskom kazalištu Pečuh

Virtualne probe

U novonastaloj situaciji uzrokovanoj pandemijom koronavirusa Hrvatsko kazalište Pečuh svoje aktivnosti provodi i putem online proba, koje su započele 7. svibnja 2020. godine. Hrvatska državna samouprava putem predsjednika odlukom donesenom 30. travnja odobrila je troškove postavljanja nove predstave u iznosu od 7 630 000 ft+PDV/porez na dohodak. Taj iznos pokriva postavljanje predstave, dok se za svaki novi nastup isplaćuje 180 000 ft+PDV/porez na dohodak (za honorare sudionika, tehniku, glumce itd.), bez prijevoznih troškova koji se obračunavaju kad se igra izvan matične kuće u ulici Anna. Troškovi se pokrivaju iz potpore koju je Hrvatsko kazalište Pečuh dobilo od Ministarstva ljudskih resursa u iznosu od 30 milijuna forinti te potpore od 41 milijun forinti, dobivene od Ureda predsjednika Vlade - Fonda Gábor Bethlen.

Počele su online čitaće probe, čim uvjeti dopuste radit će se i na pozornici, a premijera se očekuje nakon popuštanja uvedenih mjera za suzbijanje epidemije koronavirusa. Probe se odvijaju preko Zoom platforme. U predstavi sastavljenoj od dvije jednočinke A. P. Čehova: „Prosidba“ i „Medvjed“ šest je uloga koje tumači troje glumaca, od čega svaki ima po dvije uloge. Redatelj predstave je Iván Funk, koji u Hrvatskom kazalištu 2015. godine režirao predstavu Agatha Christie: Mišolovka. Glume Čarna Kršul, Stipan Đurić i Armin Čatić. Scenografiju i kostimografiju potpisuje Julcsi Kiss. Predviđa se da će probe trajati do prve polovice lipnja. Čim se situacija promijeni glumci će doći u Pečuh kako bi počeli scenski rad. Premijera se planira u prvoj polovici rujna, čime bi ujedno počela nova sezona u Hrvatskom kazalištu Pečuh. ???

Prijavite se....

Online Sedma revija i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske 10. srpnja

Udruga za očuvanje i promicanje tradicijske kulture u Bosni i Hercegovini „Stećak“ i Hrvatska matica iseljenika organiziraju online Sedmu reviju i izbor najljepše Hrvatice u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske. Kako djevojke ne mogu putovati zbog epidemije virusa COVID-19, ovogodišnja Revija i izbor održat će se uživo online 10. srpnja 2020. godine s početkom u 20:00 sati na YouTube kanalu.

Prijenos će biti emitiran na Trgu gange i hajdučke družine Mijata Tomića u Tomislavgradu. Sudionice koje se prijave za izbor izravno će se uključiti u prijenos i pozdraviti prisutne na Trgu i gledatelje na YouTube kanalu.

Na Trgu će zasjedati Prosudbena komisija koja će izabrati prvu i drugu pratilju i najljepšu Hrvaticu u narodnoj nošnji izvan Republike Hrvatske za 2020. godinu.

Pobjednice će dobiti lente i nagrade, replike tradicijskog nakita, kao i pobjednice u dosadašnjim natjecanjima. Udruga „Stećak“ nagrade će im poslati poštom na kućnu adresu.

Na izboru mogu sudjelovati djevojke hrvatskog porijekla od 18 do 30 godina koje do sada nisu sudjelovale na ovom izboru.

Za sudjelovanje je potrebno poslati video zapis u nošnji u trajanju od minute i trideset sekundi do maksimalno 2 minute. U videu se djevojke trebaju predstaviti imenom i prezimenom, reći godinu rođenja, čime se bave, navesti koju nošnju nose, koji hobi imaju i nekoliko podataka o zajednici Hrvata u gradu i zemlji u kojoj žive. Poželjno je i da kažu iz kojeg dijela Hrvatske ili BiH su njihovi preci, kao i druge podatke koje smatraju bitnim za svoje predstavljanje na ovom izboru.

Video materijal može biti obogaćen slikama znamenitosti i prirodnih ljepota zemlje iz koje dolaze. Snimak bi trebao biti u HD rezoluciji ili druge kvalitetne rezolucije te snimljen sa stalkom.

Uz video zapis treba poslati i jedan portret u narodnoj nošnji.

Ova fotografija koristit će se za online izbor najfotogeničnije djevojke na Facebook stranici Udruge „Stećak“. Pobjednica je djevojka koja prikupi najveći broj glasova. Slanjem fotografije ujedno se daje dopuštenje za njezino javno objavljivanje na Facebook stranici i medijima u kojima će se predstaviti ovaj projekt.

FOTOGRAFIJU I VIDEO MATERIJAL TREBA POSLATI DO 20. LIPNJA 2020. GODINE. Materijale treba poslati na e-mail adrese mastermedia.bih@gmail.com i stecakudruga@gmail.com

Sudionice ovogodišnjeg online izbora imat će pravo sudjelovati na izboru iduće godine ili na nekom od budućih izbora

Umjesto priredbe za Dan djeteta

Santovci u akciji „Očistimo svoje naselje“

Sudionici akcije ispred santovačke „Čajane

Umjesto priredbe u povodu međunarodnog Dana djeteta, Mjesna samouprava Santova pozvala je djecu, mladež, nastavnike i roditelje na sudjelovanje u akciji „Očistimo svoje naselje“. Dobrovoljna akcija s ciljem očuvanja prirode i okoliša organizirana je 30. svibnja, a odazvalo se pedesetak sudionika iz svih nararaštaja. Organizatori su omogućili korištenje zaštitne opreme i plastične vreće za prikupljanje otpada, a djeca, mladi i odrasli okupljeni u manjim grupama tijekom prijepodneva obilazili su rubne dijelove naselja, prikupivši na desetke velikih vreća otpada. Jedna grupa zadržala se u središtu naselja i dotjerala stabla na središnjem Trgu Floriána Alberta, nazvanom po legendarnom nogometašu Ferencvárosa i mađarske reprezentacije. Nakon završetka sudionici su pozvani na ručak, sokove i sladoled.

S.B.

Ekipe santovačke mladeži

Hodočašće Kukinjčana u Đud

KUD „Ladislav Matušek“ i ove godine, 13. lipnja organizira pješačko hodočašće u Đud, koje počinje okupljanjem i zajedničkom molitvom u kukinjskoj crkvi u 4.45 sati. Polazi se od crkve u 5.00 sati. Nakon dolaska u Đud od 13.00 sati predviđeni su sveta misa i križni put. Za one koji žele nazočiti misi i sudjelovati u križnom putu, ali ne žele pješačiti organiziran je autobusni prijevoz do Đuda, s polaskom iz Kukinje u 12.00 sati.

Nakon povratka organiziran je zajednički ručak u Kukinju.

SANTOVO

U okviru redovitih mjesečnih pobožnosti u čast Gospe Fatimske, u marijanskom svetištu na santovačkoj Vodici 13. lipnja s početkom u 11 sati služit će se misa koju predvodi nadbiskup kalačko-kečkemetski dr. Balázs Bábel. U 9 sati počinje klanjanje Presvetom Oltarskom Sakramentu. Nakon mise nadbiskup će u župnom uredu blagosloviti obnovljene prostorije za društvene djelatnosti i vjeronauk.